

GÉCZI JÁNOS

[a macskás Nofretu]

SZOMORÚ SELYEMFENYÓVERS

száznyolc éve nincs itt reggel vagy délután
 amely ne hasonlatokból bontaná ki magát –
 vérfoltos vásznak lebegnek a szappanszínű égen
 dérhüvelyekbe tolják a fűszálakat
 tollbúbos mezei pacsirták lepik el a parkot
 mint mindig
 hars pittyegéssel
 szemelgetik a dércsípelt aranyalmát –
 a hasonlatok tolltestei zsi bongnak
 bicegnek a földön
 nem tudják hogy fölöttük öt szönyira van az angyal
 nem hallják hogy a macskafűben macska nyivákol
 – ennyit mondhatok a bakonyaljról
 a húszemeletes és a bányatröszt között
 szélén a betonút zsvajának
 átellenben a temető vöröskő templomával
 a vers annyi mint sósavban a klór kényszerzubbonya
 ha akarom sok ha akarom kevés
 a pacsirták nem fakulnak szét benne
 antracitszemükre nem terül hályog
 a harsonás szelek is rendre loholnak föl-alá
 a kockakövek sikátorában még vagy száztíz évig –
 ha centivel megnyurgul a téli jázmin a tövemben
 szökőkutat formáz esetleg sárga zuhatagot
 vagy ha műanyagfényesre dörgöli sok levelét
 a ritka szemű zápor
 elég lehet az eposznyi munkához
 hol semmi közvetés szómosás nyüzsgés
 semmi akháj bronzlándzsa
 tű a szív legbelsőbb zugában
 ennyi – mondták a forgatáson
 de ez nem került bele a történelmi filmbe
 ennyi és vitték a kamerát
 föl sem száradtak harmatlencséim
 forgolódhatok tovább az órák
 tuskékkal bélelt odújában
 – de ha idegen vagy válladon hátizsákkal
 jössz a requiem templomából
 megállsz kiflit majszolva

míg eldöntöd hova tovább
 beleszalad tekinteted fényleves csúcsomba
 ahogy kilógok a fennsík pereméből
 és észreveszed a macskás Nofretut
 nekidőlten a napozó falhoz
 a vénasszonyt akihez tartozunk mi itt
 kinek mocorgunk a mozdulataiban
 holott nem akarunk lenni már lassú hasonlatok
 annyira belénk nőtt ez a múmia-város –
 mondhatni mit akar ez a szövegszövő selyemfenyő
 hurcolkodjon vissza a szikomorfákhoz
 hárfát hallgatni a nílus mocsaras partján
 vagy a háromezeröttszáz éve haldokló rókának
 adjon a falfestményen árnyat

*

*felemás arca a Hölgynek
 bár csillog akár a rózsaszín kvarcit
 jobb szeme fekete kontúros és metszett
 a bal mintha befejezetlen
 – a Hölgy némán ül tövemben
 aranyfilteres cigarillócsikkból szippant
 és füstön át szemlézi a változatlan dombgerincet
 vár valakit míg másik kezével egy macska
 zöld nyakörvét kilazítja – a mennydörgés
 hozhatta délben vissza hozzám
 rajzol magának egy házat sok ablakkal
 a földszintre trafikot
 csinos kéményt rak a tetőre füstöt eregetőt
 nem feledkezik meg az erkélyrácsról
 ott hajol át a dézsába ültetett szomorú selyemfenyő
 (nálam hetvenkilenc évvel ifjabb és kisebb
 de az erkély erős kibírja majd a súlyt)
 felrakja a függönyt
 az ablakokban spalettát nyit
 és ótvaros muskátiliszirmokat
 formáz néhány emberalakot akik e házat belakják
 éppen a trófea vadászbolt és a konyhafelszerelés
 krómozott edényekkel zsúfolt kirakata közé valókat
 – látom odaillesztette magát
 baljában zöld nyakörves macskával
 jobbában fűz vessző bevásárlókosárral tér meg
 cipeli haza a combhúst leveszöldséget a velős csonthoz
 kis zacskó tejdrázsét az estieknek
 kagylókonzervet ráksalátát lazacot a zsúrhoz
 vendégei a szíves fogadásban lássák örömét
 átlóg a kosárszélien a fonnyadt retekcsomó
 kötegnyi halavány poré*

ezekhez szokott az elmúlt időben
 imád ilyeneket találni a kukában –
 szűk szemmel nézi a frissen vakolt házat
 kiemeli a cserepes muskátlit
 behelyez egy télállófuksziát
 átmázolja zöldre a palóznakvörös vasrácsot
 vadszőlőt futtat és bőrlevelű borostyánt
 megbillen a válla elfúl a lélegzete
 hogy a nyitott ablakban meglátja
 levegőzni áll ki élete párja –
 szavak hullnak szájából
 csak podagrás vént ne sikolija
 aki benyúl a házvezetőnő combjai közé
 pipázik és nem veti meg a lánchíd konyakot
 ha egyedül van
 papucs nélkül császkál
 krákog a fűtött budin
 szívefáj fejfáj hátafáj
 nincs kedve a napernyős vasárnapi promenádhoz
 a mozi pénzkidobás nem beszélve a szotyoláról –
 s törli tenyérrel a homokrajzról a férfit
 csöpp lánykát karistol unokának
 (e piros labdát neki hozza a piacról)
 – hát ennyi –
 felnyúl hozzám leszakít egy dupla túlevelet
 fogatlan szájába kotor
 látom ujjai elmeredtek –
 a villám meghasítja az utcát
 a két bolt közé a fény beépíti a Hölgly házát
 a macska már a küszöbön kotorász
 a tölgylompos díszek alól
 kifordul a hosszú menet
 habfehér ruhás asszonyok zsakettes urak
 egymás után lépnek át a kapun a sétálóútra
 kanyarodnak e dombperemre
 zenélnak dalolnak selyemszalagok lengnek
 bár száraz az ég de ibolyaharagos
 villanyos az éhkarcsú állat szőre
 hogy matat benne hosszú tíz ujjal
 a macska meggömbölyödve nyalja puha talpát
 szeme tágul-szűkül a villámfénytől
 hunyorog a szigorú szélviharban
 búvik gazdája ijedt tenyeréhez – a Hölgly
 harmadfél százada ébred alattam avarvackában
 két vékonyka lánc egy beomlott tükör
 és a szétfoslott poncsó minden vagyona
 a testi ruháján kívül nem különben a macska
 ha néha parókavastag hajában megfénylik egy csat

cseresznyedíszes kalapka vagy fátyol
másnapra tudom elhagyja e luxust
amint felel a megyei napilapot más a padon
– ébredés után első a mosdás!
nyakáról letekert túllt terít a fűre
harmatot csavar csajkájába
két ujjal hordja bőrére a vizet
s a maradékot kilefetyeli a macska
hogy aztán induljanak együtt a közeli kukához
káposztatorzsát félig elrágott csontot
kenyércsücsökkel eszegetni
békén senkitől meg nem riasztva
– fehérbőr repedt kabátját kiteríti
azon szívja magába a napfényt teljes időben
nézi a lepkéket galacsintúró bogarat
hogy hajlanak a vesszők és a szmogbúrás városra
ritkán kérdő pillantást vet
de rögtön szégyenli magát
minek ez a törődés töretés kitérülködés
ha ügyse akadályozhatja a mozgást
– a Hölgy néha fölnevet szirmokat tép
motyog hogy szeret hogy nem szeret
számlálja a húszemeletes csempeborítást
(tizennégyezeröttszáz lapka)
előkotorja a sekrestyés elhagyott képkönyvét
magam is láthatom ő Nofretu
egyiptomi királynő és csupán a színezett másai
vannak berlinben és kairóban
macskája olyan mint a szaiszi bronz
a füléből azonban hiányzik az aranykarika
(olyasmi lehetett amilyen a szemében)
– ismét néma a Hölgy
szétosztják a ráncok arcát nyakát darabokra
nézi a domb gerincét mikor jönnek érte
núbiai asztronauták vagy csetnikek akár
ő elkészült semmi a dolga
a várakozásban kiélesedett
beletép állata fülébe nem morzsolgatja nyugodtan
s bámulja értetlen mint törnek elő
és húzódnak vissza a mancs bőrtokjaiba a karmok
gyakorolja magát
nem tud a várostól megválni
meszes talajba nőit
pedig a délszak az alkalmas időpont az induláshoz
ha szárazvillámos
épp olyan amikor megkezdhető az utazás –
és máris viszik Nofretut hordszékbe ültetve
jezsámenszirmok zuhatagában életik

kapaszkodik a karfába
 nem szokott az ilyen légutazáshoz
 sósborszeszt kíván vagy erőset
 úgy véli rádól a fal
 de leér a sokaság a házhoz
 dob puffog
 kiállnak a betonpárkányra
 a királyok istenek és az állatok
 papiruszvirágot nyújt egy kéz feléje
 a szírmokba szagol Nofretu s elhajítja
 tűznyelvek keresztezik egymást
 és előlép Thomesz a városi szobrász
 a Hölgy szemeit feketére kontúrozza
 száját pirosra festi
 hajára illeszti a magas koronát
 s a távoli dombon
 hol vértés lovasok futtatnak a fák közt
 és csuhások görgetnek egy tűzszekeret
 mozsárágyúkból lőnek...

*

mondhatni mit akar ez a selyemfenyő
 hurcolkodjon vissza a szikomorfákhoz
 hárfát hallgatni a nílus mocsaras partján
 vagy a háromezeröttszáz éve haldokló rókának
 adjon a falfestményen árnyat –
 miért hittem hogy Nofretu is örök
 vagy ha az miért ment az ásványok közé
 a város alá hogy tartsa a bunker oszlopait
 üregeket vájjon a jeruzsálem-hegyen a gilisztáknak
 miért hittem többnek illusztrációnál
 mert hogy a tövemhez húzódott a sötétben
 duplázni magányunkat –
 a sakálforma macska a zöld nyakörvével
 törzsemen élesíti karmait tobozaim rágja
 letépi viasz-sraffos leveleimet
 és ha elalszik épp öt szőnyira az angyal alatt
 szüntelen álmokat lát halottaktól riad
 pedig vele a Hölgy olyankor
 meleg tejet hoz kis kannában
 puha kalácsot főzött csirkenyakat –
 csapzott a szőre törött a lába
 érzékeny akár a higany
 és egyre ércszínűbb a bakonyalji éjszakáktól